

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 5 Septembrie st. v.

Multe lupte s'au purtat, mult sânge s'a vărsat până când popoarele mai înaintate în cultură au putut inserie între drepturile lor imprescriptibile și libertatea gândirii, vorbirii și scrierei. Deprinderile vechi și închipuirile privilegiaților țineau pe loc toate pornirile progresiste și numai când acestea ajungeau până la mărimea unui curent cutropitor, atunci se deschidea din nou drumul spre progres.

Cât sânge nu s'a vărsat în timpul reformei pentru emanciparea gândirii omenești. Ce lupte crâncene s'au desfășurat în Franța spre a face să triumfe libertatea? Dar care stat din Europa a rămas neatins de puternicul curent, care purta pe valurile sale drepturile omului? Chiar poporul maghiar la 1848 nu înscrisese pe stindardul său libertatea?

Și cu toate acestea mare durere ne cuprinde, când vedem și cu și cum se vestețesc florile frumoase resărite pe câmpul libertății, îngrășat cu sângele eroilor martiri. Și cu și șovinismul, exclusivismul și reacțiunea se întind ca o pecingine, care amenință să cangreneze întregul corp al statului.

Am arătat în atâtea rânduri cât de jigniți suntem noi în dezvoltarea noastră prin măsurile nedrepte cu care se măsoară dreptatea și libertatea de către cei chemați a conduce destinele statului nostru; am atras atențiunea factorilor competenți asupra pericolelor ce pot nasce pentru viitorul patriei comune din cauza adânciei nemulțumiri de care sunt cuprinse popoarele menite a fi chiagul puterii și prosperărei ei, și am accentuat în totdeauna necesitatea bunei înțelegeri și a pacificei lucrări împreună.

Rezultatul? — Restricțiunea libertății de presă.

Presa și în special presa română este privită ca izvorul apei otrăvitoare pentru societate, pentru organismul statului și chiar pentru însăși existența acestuia. Ce-i drept d. Tisza s'a exprimat într'un mod mai general, dar comentarele ce s'au făcut de către diarele puse în serviciul dînsului nu ne mai lasă nici cea mai mică îndoială în această privință. Noi Românii suntem cauza directă a măsurilor ce sînt puse în perspectivă. La noi sînt agitatori de meserie, la noi se propagă ura de rasă; noi punem în pericol existența statului.

La aceste insinuațiuni noi nu putem răspunde decât cu cuvintele: *Mundus vult decipi, ergo decipiatur.*

Noi suntem pe deplin împăcați cu conștiința noastră. Tot ce am făcut am făcut din inimă curată; am căutat să punem degetul pe rană și de aceea nu ne-am sfiit a spune de multe-ori adevărurile cele mai zdrobitoare pentru cei ce se află la cârmă. Ne am ținut de datorință a o face aceasta nu pentru-ca să provocăm ură contra Maghiarilor, ci pentru-că voim să trăim în bună înțelegere cu elementul maghiar, și pentru-ca să putem ajunge la

această înțelegere trebuie mai înainte de toate să nu ne sfiim a spune adevărul ori cât de neplăcut ar fi.

I-a supărat rău pe cei dela putere adevărul și pentru aceea s'au hotărît să suspendă libertatea presei. Facă-o, puterea este în mâna lor. Una însă dorim să o știe: să nu creadă că cu modul acesta vor astupa gura Românilor și nemulțumirea poporului va dispăre. Realitatea este cu mult mai pătrunzătoare, decât se mai aibă nevoie de comentare și tare ne temem să nu se deie naștere prin asemenea măsuri la aparițiuni, de care cei dela cârmă pretează, că voiesc să ferească statul.

La noi până acum dinamita, petrolul și alte mijloace proprii turburătorilor de meserie ai ordinii sociale n'au fost cunoscut. Ațitarea la ură de rasă n'a existat decât în capetele acelora, care voiesc să facă monopol din toate beneficiile ce le oferă statul. Și dacă cu toate acestea lupta leală, ce am întreprins-o pentru dobândirea drepturilor ce se cuvin poporului român, este respătită cu suspendarea libertății de presă, trebuie să mărturisim, că toată libertatea cu care se laudă partidul dela putere, în frunte cu „liberalul“ Tisza, nu este decât o frasă goală.

Numai un om, care și-a pierdut cu deservire conștiința libertății, mai poate susține că în vremurile noastre, când reacțiunea ocupă tot mai mult teren, singurul Tisza este bărbatul de stat, care mai are curagiul să se opună acestui curent nimicitor al libertăților publice. Este o rușine a secolului în care trăim, ce se numește secolul luminei și al civilizațiunii, că diare, care se pretind a fi liberale, preamăresc pe un ministru pentru ideile lui liberale tocmai atunci când uneia dintre cele mai scumpe libertăți, libertății de presă i se pregătește cununa de mormânt chiar de către același ministru.

N'ar ave liberalii nostri decât să se uite la mica Românie, de care adeseori le place să-și bată joc, și să vadă cât de puternic este sentimentul libertății în această țară. Nu de mult s'a făcut revisuirea constituției și cu această ocaziune s'a pus în discuțiune și cestiunea libertății de presă; nimenuia însă nu i-a dat prin gând de a sustrage delictule de presă de sub competența juriului și a le trece în competența tribunalelor. O singură propunere s'a făcut pentru trecerea delictelor private, comise prin presă, în competența tribunalelor și o adevărată furtună s'a ridicat în toate partidele, fără deosebire de culoarea lor politică.

Dar în Belgia, astăzi când la putere se află partidul clerical, cutezare-ar oare guvernul să se presinte în fața țării cu sugrumarea libertății de presă, precum are curagiul guvernul liberal din Ungaria?

În adevăr, numai într-o țară unde nivelul independenței politice a scăzut jos de tot, numai într-o țară unde exclusi-

vismul național a întunecat cu deservire vederea clară a acelor cari conduc destinele politice, numai într-o țară unde toate frazele sforăitoare sînt luate de bani buni, numai într-o astfel de țară poate un guvern să sugrume libertatea în numele libertății.

Ar fi de datorita tuturor politicilor maghiari, în acăror inimă mai vibrează cât de puțin sentimentul libertății, să pună umăr la umăr spre a salva unul din succesele cele mai strălucite ale luptelor seculare purtate pentru libertate. Să nu se gândească că prin măsurile excepționale ce se proiectează se are în vedere cu deosebire presa română; ceea ce se întemplă astăzi Românilor, mâne li se poate întempla și Maghiarilor. Hodie mihi, crastibi. Suspendarea libertății de presă, este primul și cel mai însemnat pas spre stabilirea regimului personal.

Revistă politică.

Sibiu, 5 Septembrie st. v.

Mai curînd de cum s'ar fi creșut, contele Albert Apponyi, unul dintre capii opoziției moderat, a alergat în mijlocul alegătorilor săi dela Iászberény, spre a nu lăsa să treacă de bani buni aserțiunile primului ministru Tisza la Oradea-mare. În critica sa contete Apponyi, drept răspuns la observațiunile lui Tisza în privința convenției vamale și comerciale cu Austria, dorește să se accentueze mai tare dreptul Ungariei de a ave un teritoriu vamal separat. Aceasta este singura armă, cu al cărui ajutor un guvern ce se află la înălțimea chemărei sale, ar pute să ajungă la o învoire echitabilă cu Austria. A presenta însă această armă înainte de începerea negocierilor, ca și când ea numai pe noi ne ar pute răni, însemnează tot atîta cât a desarma țara și a o lăsa expusă eventualității unei capitulațiuni nouă, poreclite „convenție nouă“.

Cu privire la prelungirea perioadei legislative contele Apponyi dișe că dînsul în urma experienței ce a făcut la trei campanii electorale s'a convins, că în Ungaria nu există garanții contra ingerințelor administrative, că sînt legi destul de eficace, care se pedepsească corupțiunile îngrozitoare, că parlamentul este prea puțin independent față cu cei de sus, și că prea puțin se îngrijese de izvorul de unde a eșit, adică de popor. Camera deputaților băjbăe de oameni pentru cari mandatul nu este decât o treaptă pentru o funcțiune sau un mijloc pentru dobândirea unui beneficiu. Aceste rele trebuie să se îndrepte în prima linie. Numai după-ce legea electorală va pune capăt procederei arbitrare a administrației; când se vor lua măsuri contra corupțiunii; când actul alegerii nu va mai fi judecat de majoritatea camerei, ci de judecatori independenți; când se va face o lege, care să interdică deputaților în timpul mandatului și cîntva timp după aceea de a primi funcțiuni sau beneficii bisericesci, numai atunci va fi și dînsul pentru prelungirea perioadei legislative.

Venind apoi la măsurile excepționale puse în perspectivă de către Tisza, contele Apponyi dișe, că prin ele se suspendă garanțiile libertății individuale și politice. „Să ne uităm,“ continuă oratorul, „giur

împregiur în țară și apoi să ne întrebăm, unde sînt acele stări anormale, unde este întăritarea de unde se se poată deduce, că în curînd ordinea publică are să fie turburată? Sau a înțeles primul ministru altceva prin aceasta? A avut în vedere acele pericole spirituale, care prin lățirea lor modifică unele învățuri într'atîta, încît mai pe urmă dau naștere unui pericol pentru societate? ABC-ul libertății constă însă în aceea, că asemenea curente și pericole spirituale nu se combat decât cu armele spiritului, căci unde am ajunge dacă un guvern împreună cu majoritatea sa ținînd unele doctrine de periculoase, ar cere puteri excepționale, ar suspenda garanțiile libertății, ar sugruma presa, pentru-ca să combată aceste preținse doctrine periculoase? Măne ar pute veni un ministru president, care să dișe că discușiunea asupra teritorului vamal separat este periculoasă pentru stat și ar interdică ori-ce discuțiune. Și eu țin că agitațiunile indicate de primul ministru sînt periculoase, dar să nu ne amăgim: „când cineva își ia refugiu la puteri excepționale fără de a exista o necesitate improprie, aceasta însemnează a scoate din rădăcină pomul libertății.“ Dînsul în asemenea împregiurări nu va vota asemenea puteri nici unui guvern. Trecînd la administrațiune contele Apponyi dișe, că aceasta oscilează continuu între patriarhalism și statar. Guvernul trăiesce de ași pe mâne și umblă după toate idealurile. Discursul primului ministru dela Oradea-Mare mai bine se poate caracteriza prin cuvintele: *Mundus vult decipi, ergo decipiatur.* În politica lui Tisza domnesce spiritul cesarian al lui Napoleon III, un oportunism rece, fără principii, în aparență liberal și în fond reacționar.

Cu privire la întrevvedere **monarhilor** corespondentul diarului „Pester Lloyd“ comunică următoarele detalii interesante ce le-a aflat dela o persoană din apropierea ministrului Giers: Imediat după suirea pe tron a țarului Alexandru III, Giers a sulevat ideea unei întrevederi cu cei doi împărați vecini. Bismarck era pe deplin învoit, Andrassy însă s'a opus din toate puterile, deși în cercurile curții din Viena exista o dispoziție amicală pentru acest proiect. Această opoziție a lui Andrassy încă a contribuit la retragerea sa. Baronul Haymerle, care la început se arăta favorabil acestei idei, mai târziu a ridicat dificultăți. Numai după-ce a venit Kálnoky la minister, a venit earăși la ordinea dișei ideea întrevederi. Astfel, anul trecut, când a fost Giers la Viena, se puseseră la cale toate cele de lipsă și întrevedere avea să urmeze toamna. S'a întemplat însă că principele Bismarck pe această vreme era bolnav și de aceea a rămas și întrevedere. Ducîndu-se însă în timpul din urmă Kálnoky la Varsă și stabilindu-se între dînsul și Bismarck un acord deplin, s'a stabilit și terminul definitiv pentru întrevedere. Și dacă acest termin s'a ținut secret, cauza a fost că starea sănătății împăratului Wilhelm ar fi putut împedeca chiar în ultimul moment întrevedere, ceea ce ar fi dat apoi naștere la fel de fel de sgomote.

Scopul întrevederii este în prima linie de a constata că între cei trei împărați nu există nici cea mai mică reeală. Obiectul de căpetenie de care se vor ocupa cei trei cancelari, va fi de a găsi mijloace potrivite spre a apăra principiul monarhiei în Europa contra anarchismului și republicanismului. De sine se înțelege că cu

această ocaziune se va vorbi și despre înțreagă situație politică a Europei și nu este exclusă posibilitatea, că se va atinge și cestiunea unei desarmări parțiale.

Ieri s'au început alegerile pentru **dieta croată**. Resultatul este probabil că va fi favorabil partidului național sau cu alte cuvinte partidului guvernamental. Cam ca pretotindenea, așa și în Croația, cine dispune de putere, acela învinge. Cu toate acestea învingerea va costa foarte mult; opoziția este foarte tare și energică. În special Starcevicianii dau foarte mult de lucru guvernamentalilor, căci ei după cum se vede, sînt cei mai populari în Croația. În vederea acestor împregiurări „Nemzet” se vede silit a ține la adresa Croaților, că „dacă Starcevicianii, prin vre-o împregiurare oare-care ar dobândi majoritatea în alegeri, atunci Ungariei nu-i rămâne, decât ca, în cas când acest partid nici ajuns la majoritate nu-și va schimba natura sa, să intervină în Croația spre a apăra ordinea legală și libertatea constituțională. Sau dacă nu ar fi posibil ale apăra pe amîndouă în același timp, din cauza pasiunilor, atunci să se asigure cel puțin cea dintâi. Aceasta este o datorie pentru noi atât față cu Croația, cât și față cu Ungaria și cu monarchia.”

Ședințele adunării generale a universității săsesci.

Comitele Sasilor Dr. Mauriciu de Brennerberg condus în sala de ședințe prin o deputațiune consistătoare din membrii Albert Arz de Staussenburg, Bömches și Hiemesch a deschis ședințele adunării generale a Universității săsesci cu următoarea vorbire:

„Onorată Universitate!

„Preste câte-va zile va fi anul, decînd chiebat din încrederea înaltului guvern, ocup acest post și prin urmare am a doua oară onoarea a presida această însemnată adunare.

„Înainte de toate sînt silit a arăta cauza pentru care, în contra datinei de mai nainte, am conchemat Universitatea deja pentru ziua de 15 Septemvrie.

„Aceasta s'a întemplat la dorința majorității domnilor deputați, careia s'a asociat și convingerea mea, că zilele mai lungi și mai prietinesci a toamnei timpurie sînt mai acomodate de a deștepta activitatea noastră, decât zilele mai scurte și mai neplăcute ale toamnei târzie.

„Ce se ține de rezultatul administrării averei încredințate administrației noastre, rațiociniul de față vă dă deslucire clară despre aceea; eu voiesc a aminti numai pe scurt că percepțiunile faprice au corespuns preliminarului și astfel și în anul expirat 1883 s'a putut încungiura deficitul.

„Un asemenea rezultat putem aștepta și în

viitor dacă va succede, precum și sperăm, a depărta pericolul ce amenință percepțiunile noastre.

„După cum se scie, de ani se cere dela Universitate solvirea ecivalentului, care solvire s'a și împlinit în parte dar îndatorirea la plătire s'a combătut din resputeri.

„Afacerea aceasta acum e pe deplin studiată, și hotărîrea definitivă din partea înaltului minister reg. ung. de finanțe va urma în curînd.

„Am speranța, în urma informațiunilor câștigate, că această cestiune, atât de însemnată pentru averea noastră, va fi rezolvată în mod favoritor.

„Afacerea cestiunilor urbariale și cu aceasta în legătură despăgubirea de decime, încă e aproape a se rezolva în mod favoritor.

„Relative la scoala de agricultură din Mediaș sînt în plăcuta poziție de a pute comunica, că subvențiunea de stat în sumă de 600 fl. subtrase acelei scoale de câțiva ani, i se va acorda earăși încă în decursul sesiunii prezente a Universității.

„În sfîrșit trebuie să mai amintesc o împregiurare, pe carea încă în sesiunea anului trecut s'a pus un mare pond: modificarea statutelor Universității.

„După cum sciti deja, domnilor deputați, înaltul guvern și-a dat consimțămîntul numai la unele din modificările dorite, cu privire la altele și-a exprimat în mai multe puncte scrupulul sei.

„I se dă așadară on. Universității ocaziune, de a se pronunța de nou, pe lîngă rezolvarea cestiunilor curente așternute, și relative la modificarea statutelor.

„Înainte de a-mi încheia revista nu pot să nu-mi aduc aminte cu inima mișcată de o pierdere ce am îndurat noi. Deputatul care în un șir lung de ani a promovat cu zel și abnegațiune activitatea acestei onorate adunări, care a fost presidentul ei substituit; acela care încă în anul trecut a fost împedat prin morb a lua parte la ședințe, colaboratorul nostru mult stimat Gustav Kapp nu mai e; recere pe on. deputați a onora amintirea lui prin sculare și a hotărî totodată, ca să se dea expresiune protocolară acestui act de pietate.

„După-ce s'a întemplat aceasta dați-mi voie să vă comunic că în locul lui Gustav Kapp a fost ales dl profesor Connerth, ear în locul d-lui Samuil Dörr, în urma nouelor recercări earăși e ales dl Samuil Dörr.

„Dând expresiune încă speranței tuturor, că, avînd în vedere timpul favoritor și cruțarea posibilă a cassei noastre, va succede a rezolva agendele adunării în timpul cel mai scurt, declar ședința ordinară de ați deschisă.”

La propunerea deput. Gull, adunarea ia împărțășirile presiului spre cunoscință.

Presidiul propune alegerea unei comisii de verificare a credenționalelor deputaților nou-aleși Connerth și Dörr.

Membrii în comisiunea verificatoare se designează Krasser, Bömches și Bolesch.

La propunerea deputatului Dr. Wolff se-

dița se suspende pe scurt timp pentru a se consulta asupra alegerii celorlalte comisii.

După reînceperea ședinței alegerea deputaților Connerth și Dörr se verifică amîsurat propunerii comisiei verificatoare.

De notar suplent se alege deput. Hiemesch.

Dep. Arz propune alegerea unei comisii financiare de 9 inși, a unei comisii scolastice de 7 inși și a unei comisii de scontrare de 3 inși.

Au fost aleși în comisiunea financiară: Schaffendt, Dr. Wolff, Zay, Dr. Bruckner, Bolesch, Dörr, Arz, Hiemesch, Bömches; în comisiunea scolară: Gull, Krasser, Lehrer, Budaker, Teutsch, Dr. Filkeni, Connerth; în comisiunea de scontrare: Hager, Piso, Schuller. Secretarul universității Carol Schneider, cetesce conspectul materialului de lucrat, care se împarte comisiunilor respective.

Se aleg apoi două comisii, una de organizare și alta pentru arhivă; în cea dintâi se aleg membrii: Dr. Wolff, Zay, Arz, Gull, Bruckner, în a doua: Gull, Krasser, Lehrer. Presidentul a invitat comisiunile să se constituie, avînd a-l încunoscința despre mersul lucrărilor pentru conchegerea ședinței a doua.

Realism maghiar.

Că sînt Maghiarii preocupați de ei înșiși, — cine oare n'o scie aceasta? Ear omul preocupat de el însuși e presumpțios și nu înțelege, că mai sînt și alții, cărora în anumite împregiurări li-se cuvine înțaietatea față cu dînsul.

„Siebenbürg. Deutsches Tageblatt” publică din actele universității săsesci o petițiune adresată ministrului, prin care Abatele și Archidecanul Stefan György cere să se acoarde scoli catolice din Sibiu o subvențiune din fondurile comune.

Aflăm în această petițiune următorul pasaj, pe care îl traducem după traducerea germană a petițiunii scrise în limba maghiară:

„În amîndouă petițiunile am relevat, că numai noi nu sîntem considerați, în vreme-ce toate celelalte confesiuni ce se află pe pămîntul săsesc, atât cea augsburgică, cât și cea reformată, ba chiar și cea greco-orientală capătă subvențiuni foarte însemnate.”

De unde și până unde — *chiar și greco-orientalii?* Majoritatea populațiunii de pe pămîntul săsesc e română, ear majoritatea acestor Români e greco-orientală; dacă se dedeau, prin urmare, subvențiuni din fondurile comune, de sigur că acești greco-orientali trebuiau să fie considerați în prima linie. Din contră, catolicilor nu s'au dat subvențiuni, pentru-că sînt atât de puțini pe pămîntul săsesc, încât uu se scia poate, că sînt și ei aici. Tocmai Archidecanul catolic e însă acela, care vorbesce cu *chiar și* despre greco-orientali.

Dar aceasta nu este decât presumpțiune.

În „Pester Leoyd”, Nrl. dela 16 l. c., găsim mai mult.

Vorbim despre discursul rostit de contele Apponyi, diarul Pestan ține între altele:

„Se poate ca inimile poporului să fie ale comitelui Apponyi, voturile și le-a dat însă d-lui de Tisza, și fiindcă singur Dumneșu poate să vadă în inimi, ear noi muritorii judecăm numai după aparențele exterioare, în cel mai bun cas putem să-l socotim pe contele Apponyi numai ca un om popular „in partibus infidelium”, ceea ce îi și dorim să rămîie timp îndelungat și cu ajutorul lui Dumneșu va și rămîie. . .”

Aceasta nu mai e simplă presumpțiune, ci un realism plin de cinism.

Care va să țică nu de convingeri e vorba ci de voturi și acela e omul, care scie să stoarcă voturile prin violență morală, și materială; ear nu acela, câștigă inimile prin superioritatea vederilor și a caracterului seu ori prin scopurile ce urmăresce.

O scrisoare a lui Gambetta.

Un vechiu prieten personal al lui Gambetta care profesa și profesează încă nise opinii ultra-conservatoare, trimite diarului „Le Nouveliste de Bordeaux” o curioasă scrisoare din care cităm după „Voința Națională” pasagiul cel mai însemnat:

„În Octomvrie 1870, dl Thiers se întoarse din călătoria sa în Europa. El nu isbutise încăiri. Era la Tours și avea dese întrevederi cu Gambetta, în salonul pe care îl ocupa Crémieux, la episcopie, mi se pare.

Aceste întrevederi erau în totdeauna furtunoase. Thiers susținea pacea cu ori-ce preț. Gambetta se indigna și se jura cu furie că nu se va hotărî niciodată se părăsească cea mai mică pîrticică din teritorul francez.

Fiind soldat la Tours, vedeam adese-ori pe Gambetta, care vorbia cu mine tot cu atîta libertate ca și în cartierul latin, ceea ce supăra foarte mult pe dl Ranc.

Acest din urmă, cunoscînd opiniunile mele antirepublicane, nu putea să se impedece de a vedea în mine un adversar.

Gambetta, care le cunoscuse și mai bine încă, mă trata ca pe un camarad.

Grație acestei intimități, sciam cu deamî-nuntul căt de mari erau neînțelegerile dintre Gambetta și Thiers.

Dar o ultimă întrevedere în ajunul zilei când dl Thiers se duse la Versailles pentru a cere un armistițiu d-lui de Bismarck, fu cu deosebite furtunoasă.

Thiers voia să fie autorizat a încheia pacea cu ori-ce preț; Gambetta, mai animat decât oricînd, respingea condițiunile învingătorului și însoția cuvintele sale cu bătaie de pumni în masă.

Deodată, dl Thiers necăjit, strigă cu cunoscuta lui voce de clarinet, pe care nu o încălția nici un sentiment generos:

„Ei, și ce ne pasă de Alsacieni-Loreni? Au fost Germani; ei bine, vor deveni din nou Germani; așa e soarta resboiului.”

Gambetta sări în sus ca un leu; în această zi dl Thiers trată de nebulie patriotismul dictatoretului.

Correspondentul diarului „Le Nouvelliste” fiind silit să garanteze autenticitatea acestei povestiri, scrise în 1873 lui Gambetta:

„Îi expusei, țică el, dorința mea de a face o campanie în țările conservatoare din Paris în contra pretinsului patriotism al d-lui Thiers. Îi amintii „cuvintele odioase” pe care „micul burghes” i le spuse la Tours în luna Octomvie 1870 și-i cerui pur și simplu să mă autorizeze ale repeta și a învoa mărturisirea sa.”

Foița „Tribunei”.

Din literatura geografică a Transilvaniei.

II.

Versuch einer Erdbeschreibung des Grossfürstenthums Siebenbürgen von Michael Lebrecht. Hermannstadt, ediția I. 1789. 8° p. 167. ed. II. 1804. 8°, p. 192.

Opul, ce are această titlă, apărut în două ediții, este un izvor de valoare în literatura geografică a țerei noastre. El se ocupă în locul prim cu geografia politică a ei. Metodul în ambele ediții este același: ambele încep cu câte-o introducere generală, după care urmează descrierea specială a țerei. Această descriere însă se face în două ediții după două împărțiri politice diferite, așa că în fiecare ediție aflăm aceea împărțire politică, care exista în țară pe timpul aparițiunii ei. Afară de aceasta mai există și alte deosebiri între ediția primă și cea de a doua, din cari cause vom studia separat edițiile și aflînd însușirile bune și defectele fiecăreia, vom face comparațiunea între ele și vom constata superioritatea uneia asupra celelalte.

Prefața ediției prime, după-ce ne dă câteva notițe scurte despre relațiunile teritoriale ale Transilvaniei, se ocupă cu împărțirea poli-

tică veche a ei, apoi făcînd amintire despre însigniile transilvane, trece la partea specială, urmînd aici împărțirea nouă introdusă în țară atunci de curînd de împăratul Iosif II.

Înainte de-a trece mai departe în analiza opulului, trebuie să ne dăm seamă despre aceste împărțiri. Împăratul Iosif II este cel dintâi, care șterge împărțirea veche politică a Transilvaniei și introduce una nouă în locul ei. De aci înainte apoi vechea împărțire este în mai multe rînduri ștearsă și înlocuită cu alte împărțiri nouă, până în zilele noastre. Intenția noastră este a ține în evidență și a urmări în ordine cronologică, încât a fi posibil după isvoare, aceste schimbări în împărțirea politică a țerei și ca să o putem face aceasta cu succes, trebuie să începem din capăt, să începem cu expunerea împărțirii politice veche.

Împărțirea politică veche a Transilvaniei are o dezvoltare istorică lungă și mereie; dezvoltarea ei stă în strînsă legătură cu istoria popoarelor transilvane, și ne-am abate prea tare dela tema noastră, dacă am urmări-o în trecutul ei depărtat. Vom face deci cu această ocaziune o scurtă și precisă expunere a ei așa, după cum se află ea în culmea dezvoltării sale prin jumătatea dintâi a secolului al XVIII. Aceasta împărțire va fi cunoscută, după cum credem, celor mai mulți din cetitori, ca una care a existat mai mult în țeara noastră și astfel schi-

țarea ei, ce urmează, ne va servi la toți numai pentru recapitulare.

Țeara noastră, precum scim, după cele trei națiuni de stat, era împărțită în trei părți principale: I. Secuimea, lat. fundus sicularis. II. Teritorul comitatelor sau nobilitar, lat. fundus nobilitaris. III. Teritorul săsesc sau fundul regesc, lat. fundus regius sau saxonis. Fie-care din aceste erau împărțite în părți mai mici, cari aveau diferite numiri.

I. Secuimea se împărția în 5 cercuri administrative, cari se numiau „scaune” (szék) și erau următoarele: 1. Scaunul Arieșului. 2. Scaunul Murășului. 3. Scaunul Odorheiului (Udvarhely). 4. Scaunul Ciuc (Csik) și 5. Treiscaune (Háromszék). La unele din aceste scaune erau alăturate altele mai mici (filiale), cari odinioară politicesc au fost separate. Așa la scaunul Odorheiului erau alăturate filialele: Cristur (Szekely-Keresztur) și Bardocz; la scaunul Ciuc filialele: Gyergyó și Kászón; ear scaunul Treiscaune era compus din treiscaune: Seps și filialul: Miklosvár, Kézdi și Orbaj.

II. Teritorul comitatelor sau nobilitar consta din 8 comitate (județe) și un district. Aceste erau următoarele: 1. Comitatul Hunedoarei. 2. Albei inferioare. 3. Albei superioare. 4. Tërnavelor. 5. Turzii. 6. Clujului (resp. Cojocna, Kolozs). 7. Dobâciei. 8. Solnocului intern și districtul Făgărașului. Afară de aceste mai erau

trei comitate și un district, cari de pe timpul principilor transilvani se alipiau cînd Ungariei, cînd Transilvaniei. Aceste erau comitatele Crasna, Solnocul de mijloc, Zarandul, districtul Chiorului (Kővár). Carol al VI în 1733 a împreunat aceste comitate și districtul cu Transilvania și de aci ele se numesc cu termen general: „partes regni Hungariae readplicate Transilvaniae.” Ele aparțineau fundului nobilitar și au rămas împreunate cu Transilvania mai bine de un secol, până în anul 1836 cînd se alipiseră earăși Ungariei. În 1849 se alătură din nou la Transilvania, ear în 1860 se alipesc Ungariei, unde au rămas până la introducerea împărțirii politice de astăzi.

Unele din comitatele teritorului nobilitar aveau enclave și erau de o estensiune neproportionată, așa d. e. comitatul Clujului și cu desăvîrșire al Turzii se estindea de-a lungul țerii, dela vest spre est. Dar mai diform era comitatul Albei superioare, care consta din mai mult de 10 bucăți teritoriale, separate cu totul unele de altele și împrăsciate printre scaunele săsesci și secuiesci.

Pe teritorul comitatelor și al scaunelor secuiesci se aflau unele orașe, scoase de sub administrația comitatului, cu autonomie și magistrat propriu, va să țică orașe privilegiate pentru servicii deosebite, făcute regilor și principilor sau pentru solul lor avut în metale și sare sau și din alte cauze. Pentru acest privilegiu ele erau

Eacă scrisoarea ce-mi trimise:
(confidențială.)

Scurte amice!

Împărtășesc cu totul opiniunea ta asupra valorii patriotice și a silințelor liberatoare a șefului burgheziei franceze, dar sunt silit de a ține seamă de puterile, de jumătățile și de sforturile de puteri cari constituie la un loc rezultanta paralelogramei democrației, al cărei servitor sunt. Îți scriu aceasta pentru a-ți spune că poți să destăinuiești ori-ce voiesci și să citezi „cuvintele odioase”, dacă îți place; dar, până ce momentul favorabil va fi venit, (nu pentru mine, ci pentru interesul politic al partidei mele) te rog să nu-mi publici numele. Nimic nu se opune ca tu să invoci acele cuvinte, refuzând a le destăinui originea.

„Momentul va veni când vom pute să-ți povestim ceea ce s'a petrecut între mine și dînsul, la 27 Octombrie 1870, în salonul pe care îl ocupa Crémieux la Tours. Dar te cunosc îndestul și am în totdeauna prea multă încredere în tine pentru a insista mai mult.

„Mă resum. Momentul n'a sosit încă; el va veni și fiindcă știu că patriotismul va învinge în totdeauna la tine preferințele politice și chiar religioase, cred că în aceea îți ne vom înțelege.

„Toate aceste sînt numai pentru tine și-ți trimit simțăminte mele cele mai bune de preferențe.

L. Gambetta.

Vineri 2 August 1873.

„Le Nouvelliste de Bordeaux” adaogă că posedă în momentul de față autograful scrisorii lui Gambetta.

Correspondență particulară

a „Tribunei”.

Câmpeni (Munții apuseni) în Sept.

Adeseori m'am gândit asupra celor cetite în prețuitul diar „Tribuna” și nu fără temei, am eugetat mai ales asupra abisului, în care au să cadă inamicii — cari deși știu prea bine, că cu șovinismul D-lor n'o să-și ajungă scopul, — totuși se nisuesc numai într'acolo, ca să ne prefacă în Maghiari — atât pe noi Români, cât și pe celelalte națiuni conlocuitoare cu noi în această mult cercată, dar pentru noi scumpă patrie, — deși diarele române se nisuesc prin argumente concrete a le deschide ochii ca să vadă abisul ce le stă în cale și în care vor căde de nu se vor îndrepta — de nu vor lăsa a se desvolta libere naționalitățile conlocuitoare, — totuși ei nu vor se audă nu vor să înțeleagă, și ținta lor este a maghiarisa lumea întreagă.

Pentru-ca să-și poată face fiecare cetitor al „Tribunei” o idee clară despre apucăturile, de cari se știu folosi d-nii dela putere, — când e vorba de a introduce o societate de maghiarizare într'un loc, unde poporațiunea predominatoare este nemaghiară, — să vă descriu un cas din Câmpeni.

Este știut, că pe teritoriul Munților apuseni locuiesc la 40 mii suflete curat române, — și numai în Câmpeni sînt puțini străini cari se află în oficii, al căror număr însă nu urcă cifra de 30, apoi și acestia deși ați fie-care dintre ei ar jura că tatăl-seu, sau mamă-sa n'au fost Germani sau Slovaci ori Sârbi, — nu sînt Maghiari curați — ci sînt dintre aceia de cari 'și-a uitat D-șei și 'i-a lăsat de capul lor.

deobligate a plăti guvernului o „taxă” anuală anumită, din care cauză se numiau „loca taxalia.” Loca taxalia erau 13: Clujul, Alba-Iulia, Mureș-Oșorheiu, Kézdi-Oșorheiu, Abrudul, Ocna (Vizakna), Hunedoara, Hațegul, Odoheiu, Ilyefalva, Seps-Szt.-György, Bereczk și Csik-Szereda.* Pe loca taxalia trebuie să le deosebim de așa numitele „loca nobilia”, cari aveau drepturi nobilitare și erau libere de dare și de alte impozite, dar erau obligate a da în timpuri de război contribuții de armată pe spese proprii. Loca nobilia erau multe prin țară, dintre cari mai însemnate sînt: Teiușul, Turda, Aiudul, Borberek etc.

III. Fundul regesc sau săsesc era împărțit în 9 scaune și 2 districte, cari dela vest spre est erau următoarele: scaunele 1. Orăștiei, 2. Șebișului, 3. Miercurei, 4. Sibiiului, cu filia-tele Tâlmaci și Seliște, 5. Noerichiului (Olțna), 6. Șincului, 7. Cohalmului, 8. Sighișoarei, 9. Mediașului, apoi țara Bârsei și districtul Bistriței (Nösnerland). Teritoriul, ce-l ocupau scaunele săsesci, pororul îl împărția în viața comună în trei regiuni, numite după produsele principale sau și după alte însușiri. Așa era: 1. Das Land vor dem Walde sau Unterwalden, lat. regio antesilvana sau subsilvania, care cuprindea

Teritoriul Munților apuseni cuprinde în sine 10 comune, dintre cari fie-care a avut și are scoala sa confesională afară de Câmpeni, unde încă de mai mulți ani a fost înființată o scoală normală, la care din cercul întreg copiii, care au terminat scoala din sat, au fost aduși de părinții lor la scoala normală din Câmpeni și unii s'au dus apoi și la institute mai înalte în alte părți. — Nu odată am auzit pe mulți vorbind despre lipsa ce se simte în munții noștri pentru înființarea unei școli superioare — lipsind însă mijloacele pentru susținerea aceia, nu s'a putut înființa.

În primăvara anului 1882 făcînd o excursiune scolară, inspectorul reg. scol., „eruditul” scriitor maghiar Moldován Gergely, a aflat și d-sa că ar fi foarte la loc dacă statul ar deschide o scoală reală cu 4 clase, — deci a făcut propunerea, ca comuna Câmpeni să dea un ajutor anual de 400 fl. și celelalte comune după putere ear cea ce nu s'ar ajunge — va mijloci d-sa la ministru, ca să se împlinească dela stat că s'ar mai cere pentru susținerea acelei școli reale, — tot odată a făcut promisiunea că limba de propunere în acea scoală va fi în egală proporțiune cea română cu cea maghiară.

Propunerea aceasta, se înțelege, reprezentațiunea comunală a primit-o, s'a încheiat contract și acesta s'a așternut ministrului spre aprobare, de atunci însă au trecut 2 ani și scoala reală nu s'a înființat până în ziua de azi.

Ca totuși ministrul să nu lase baltă pe literatul maghiar Moldován, s'a pus și a decretat deschiderea unei școli de stat începătoare pentru băieți cu o clasă și o altă clasă tot începătoare pentru fete, astfel ne pomenim, că în loc să avem o scoală reală — avem trei școli începătoare — una la scoala normală gr.-or. alta la scoala confesională gr.-cat. și a treia la pretinsa scoală reală de stat, ceasta din urmă cu limba de propunere maghiară.

Toate aceste ar fi cum ar fi — dar ce e mai mult de mirat este, că „eruditul” literat maghiar Moldován Gergely a avut obrazul de a pretinde dela comună cei 400 fl. v. a. oferiți la casul când se vor deschide cele 4 clase reale de sine se înțelege însă, că reprezentanții comunei au respins această pretensiune, — declarînd că numai atunci va da comuna cele 400 fl. când conform obligamentului cuprins în contractul încheiat se vor deschide 4 clase reale, mie mi teamă însă că după cum cunosc eu pe domni noștri — când va fi la adecă, nu vor mai întreba de reprezentațiune, vor face chitanță, vor preda o judelei comunal, care fiind o unealtă a pretorelui, mai ales că 'l-au făcut și membru în senatul scolar, sigur va da cei 400 fl. din cassa comunală, ear apoi reprezentațiunea va sufla în vînt.

De oare-ce am amintit senatul scolar, voi să vă fac cunoscut că între acei domni senatori cari toți sînt străini afară de judele comunal T. Morariu se află și dl adv. Gerasim Candrea.

Nu s'a deschis încă scoala reală cu o clasă începătoare, și senatul scolar avînd în vedere că părinții copiilor, cei mai mulți, nu sînt în stare

scaunele Orăștiei, Sebeșului și al Miercurei. 2. Altland, regio alutana, care cuprindea scaunele Sibiiului, Noerichiului, Șincului și al Cohalmului și 3. Weinland, care cuprindea scaunele Sighișoarei și al Mediașului.

Scaunele și districtele săsesci, ca și comitatele maghiare, aveau extindere neproporționată, cu enclave și cu bucăți de teritor, separate una de alta.

Iosif II introduce în anul 1784 o nouă împărțire în locul acestei vechi. El împarte țara întreagă, dimpreună cu „partes readplicatae” în 11 comitate: 1. Comitatul Albei inferioare, 2. Hunedoarei, (împreună Zărandul). 3. Sibiiului (Alba sup.), 4. Tîrnavelor (împreună scaunul Mureșului), 5. Făgărașului (Alba sup.), 6. Trei-scaunelor (țara Bârsei, Alba sup.), 7. Odoheului (împreună Ciucul), 8. Turzii (Cojocna inf., Dobâca și districtul Bistriței), 9. Clujului (Turda inf., scaunul Arieșului), 10. Solnocul interior (Dobâca sup.) și 11. Solnocul de mijloc (Crasna și Chior). Pe teritoriul acestor comitate se aflau încă 9 orașe libere regesci: Sibiiul, Brașovul, Orăștiea, Mediașul, Sighișoara, M. Oșorheiu, Alba-Iulia, Clujul și Bistrița.

(Va urma.)

a-și trimite copiii la școală, neavînd cu ce-i îmbrăca și cu ce să le cumpere „Magyar Abcés” pentru a atrage așa dîcînd pre popor cătră școala lor, s'au eugetat să aranjeze un bal, al cărui venit este destinat pentru procurarea de vestminte și cărți copiilor, ce vor frecuenta școala de stat. Invitațiunea sună așa: „Curatorul școlii de stat ung. din Câmpeni în 20 l. c. spre ajutorarea învățăceilor școlii de stat săraci în sala caselor lui Löwy va arangia petrecere cu danț”. Este ceva curios de oare-ce până de present nu s'a inseris încă nici un băiat la aceea școală, și sper că nici pe viitor nu se va întîmpla aceasta, sper că dnii preoți din loc sînt conșcii de chemarea dumniilor, și vor deschide ochii poporului arătându-i rîul ce zace întru a instrua tinerele mlădite ale neamului nostru dintru început în o limbă lor cu totul necunoscută, vor arăta totodată poporului intențiunea ce o nutresc domni dela putere în sinurile lor de a ne maghiarisa și de a pune mîna pe fondul nostru scolar îndată ce ar vedea că școlile noastre confesionale se cercetează rău, cred și aceea că părinții copiilor sigur vor asculta de păstorii lor sufletesci și vor face tot ceea ce le stă în putere pentru a se ține în depărtare de răul ce-i amenință.

Nu pot în cele din urmă a nu mă adresa cătră tot Românul binesimțitor cu rugarea să nu participe la susamintita petrecere, căci vrednic de osîndă e tot Românul ce va uita insultele celor din Cluj, aruncate cu atîta furie asupra neamului nostru. „Opinca puturoasă, nu poate ave loc în o casă și la o masă cu pintenele strălucitor.”

Damocle.

Cronică.

Deschiderea solemnă a parlamentului convocat pe ziua de 25 Septembrie n. nu se va face îndată după cele trei zile de pregătire îndatinate, adică Duminecă, ci abia la 29 Septembrie n., Luni, în castelul regal; Maiestatea Sa va deschide parlamentul în ziua numită cu o cuvîntare de tron.

*

Tîrgul de țeară de aici a fost bine ceretat. În ziua tîrgului s'au căutat cu deosebire vestmintele și articolii țărănesci de casă.

*

Episcopul reformatilor din Ardeal, Petru Nagy, a reposat ieri în Cluj.

*

Monument lui Davila. Medicii militari, fosti elevi ai regretatului general Davila, au hotărît să-i ridice un monument.

Această nobilă hotărîre face onoare inițiatorilor, și dorim ca opera proiectată să se realizeze cât de curînd.

*

Statua lui Ovidiu a sosit cu vaporul la Cernavoda, de unde va fi pornită cu trenul la Constanța. Nu se știe încă cu siguranță când se va face desvîlirea ei.

*

Congresul studenților la Galați. Cetim următoarele în „Vocea Covurluiului”:

„Două ședințe s'au ținut până acum în localul primăriei cu scop de a se lua măsurile necesare pentru recepțiunea studenților la 6 Septembrie. S'au ales două comitete, unul de acțiune de 15 membri, și altul de recepțiune de 25 membri. S'a schițat un proiect, care se va vota definitiv astă seară. Primirea studenților se va face în port la debarcaderul bursei; vor fi invitate toate autoritățile, școlile, societățile constituite și toți cetățenii. Programa stabilește că studenții vor vizita portul, toate fabricile din vale, cherestelele, Brateșul și pescăria lacului, usina de apă, vechia cetate Tirighina (Caput-Bovis), Valul lui Traian, tunelul; li se va da și un banchet și se vor reuni în două ședințe de congres.

Eacă și persoanele cari compun comitetul de acțiune: d-nii Dr. Tăchearu, G. Antachi, Romulus Scriban, C. Scheletti, G. Cavaloti, C. Ressu, G. Robescu, G. Mihailescu, Dr. Vișu, Economu I. Severin, I. Gageoff, Apostol Păradopol, Nica Magearu, B. Mersing și Costin Vărlau.

*

Artă românească. „Telegraful” e informat, că ministrul dominiilor al României a însărcinat pe eminentul pictor, d. Demetrescu-Mirea, să facă un proiect pentru decorarea plafonului sălei mari a Tronului din palatul regal din Capitală, care să reprezente scene din istoria țerei.

*

Un rege decorat de popor. Din Neapole se comunică, că în Milan s'a deschis o listă de subscripțiune pentru a conferi Regelui din partea națiunei medalia civilă de vitejie.

*

Decorarea principelui Bismarck. În ordinul de cabinet al împăratului Wilhelm relativ la conferirea ordului „pour le mérite” principelui Bismarck se accentuează, că cancelarul

german pe timpul alor două războaie s'a distins nu numai ca consilier de mare însemnătate al împăratului, ci și ca soldat. Ordinul împărătesc se sfîrșese cu următoarele cuvinte: „Eu cunosc în d-ta caracterul și inima de soldat într'atîta, încât sperez, că cu acest ord, pe care 'l-au purtat mulți dintre antecesorii d-tale, îți fac o bucurie. Mie însumi îmi fac mulțumirea că am putut împlini recunoștința datorită acelui om, pe care providența d-dească 'mi 'l-a dat de ajutor și care a făcut atâte fapte mari pentru patria sa.”

La 12 Septembrie n. a primit împăratul în audiență pe cancelarul imperial conferind cu el dela 4—6 oare p. m.

Lista obiectelor dăruite pentru loteria în folosul școlii de fete a reunitelor femeilor române din Sibiiu.

1. Dela Doamna Constanța de Dunca-Schiau: O casetă de majolică. O brățară de carneol.

2. Dela D-ra Alma de Dunca-Schiau inelul seu.

3. Dela D-na Maria Hannia, un service de cafea cu lapte pentru 6 persoane. Un borcan pentru dulceață de sticlă cu coperiș de argint și o tăviță de argint. O zăharniță de sticlă legată în argint.

4. Doamna Amalia Bașiota: O perină de canapea.

5. Doamna Cecilia de Barsay: Vas de poame.

6. Domnișoara Elena Spiridon: O batistă cu broderie de mătăsă.

7. Domnișoara Minerva Herbay: Un sacchet de atlas cu broderie.

8. Doamna Maria Cosma: O batistă fină din dantele de Bohemia.

9. Firma Winkler: Un covor de pat, un cuier pentru ștergar cu broderie, o consolă cu broderie.

10. Iohan Weindel: O corfă de pâine din argint.

11. Doamna Anastasia Toma: Pânzătură cu 6 serv. (brodată).

12. Doamna Ana Șandor de Wist, născută Olteanu: 1 fată de masă. (Țesătură proprie).

13. Domnișoara Alecsandra și Letiția Șandor de Wist: 6 servete de cafea.

14. Doamna Maria Cuteanu, născută Popoviciu: 5 merindare, țesute și învîrgate cu mână proprie. (Va urma.)

Posta ultimă.

Skiernevițe, 16 Septembrie n. Între 10 și 11 oare ministrii 'și-au făcut visita la împărații Wilhelm și Francisc Iosif; la 11 oare a fost paradă mare, unde împărații Wilhelm și Francisc Iosif au prezentat un batalion; după aceea s'a ținut un dejun și vînat de cerbi.

București, 16 Septembrie n. Principele Bulgariei a trecut pre aci la Sinaia.

Berlin, 16 Septembrie n. După „Național Zeitung” e cu puțință ca principele Bismarck, contele Kalnoky și dl de Giers să rămână în Skiernevițe cu o zi mai mult ca Monarchii.

Neapole, 16 Septembrie n. Ieri au fost aci 283 morți de choleră.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Câmpeni, 16 Septembrie n. Cei 400 fl., despre care e vorba în corespondența mea, judele la ordinul pretorului — contra decisiunei comitetului — 'i-a extradat.

Damocle.

(Veți corespondența part. din Câmpeni).

Skiernevițe, 17 Septembrie n. Kalnoky a căpîetat crucea mare a ordinului „Sf. Andrei”, Giers și Lobanow dela Monarchul Austro-Ungariei crucea mare a ordinului „St. Stefan.”

Budapesta, 17 Septembrie n. O scrisoare a monarhului cătră ministrul preșident exprimă recunoștință pentru loiala și patriotica procedere a autorităților și a poporațiunei la concentrările trupelor cu prilejul manevrelor dintre Arad, Timișoara și Valea Mărcii.

Shanghai, 17 Septembrie n. Consulul englezesc a recomandat autorităților chinezești amânarea închiderii intenționate a portului. Cinci corăbii de război franceze s'au reîntors la Matson.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

*) În 1804 mai erau încă afară de cele amintite loca taxalia și Elisabetopol, Gherla și Olăhfaht.

Sciri economice.

O societate comercială în Fălticeni. Diarul „Fălticeni” spune că în orașul Fălticeni este pe cale de a se forma o nouă societate prin acțiuni, din inițiativa profesorilor, și a nume o societate comercială. La 26 August s'a și ținut o adunare în localul primăriei numitului oraș și s'a ales consiliul de administrație provisor, în-sărcinat cu facerea statutelor, cu fixarea baselor acestei societăți și cu adunarea acționarilor. Acest consiliu se compune din dd. G. Măcărescu, Leon Comino, G. Radu, (avocat), V. Lovinescu, Gr. Barjovanu, Coman Vidrighin, Ioan Stino, Ioan Ernile și părintele Vasile Grigorescu.

Târgul Rîurenilor, „Românului” se spune a fost destul de bun anul acesta, dar se așteaptă că oborul, târgul de vite, a lăsat mult de dorit. Prețurile au fost foarte mici din cauza mulțimii enorme de vite ce s'au adus spre vânzare. Celelalte afaceri ale târgului au trebuit să se resimță de această păgubitoare scădere a prețurilor dela obor.

Linia Bacău—Peatra. „Curierul financiar” este informat de către corespondentele seu că construcția liniei Bacău—Peatra se urmează cu multă activitate. Clădirile de pe această linie sînt parte terminate, ear restul se va termina în curînd.

Piața din Sibiu, 16 Septembrie. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 5.— până fl. 5.80, grâu mestecat 68 până 72 Kilo fl. 3.80 până fl. 4.60, secara 66 până 72 Kilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orz 58 până 64 Kilo fl. 4.— până fl. 4.80, ovės 38 până 45 Kilo fl. 2.— până fl. 2.60, cucuruzul 68 până 74 Kilo fl. 5.— până fl. 5.60, mēlaiul 74 până 82 Kilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 66 până 70 Kilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēnță de cānepă 49 până 50 Kilo fl. 9.— până fl. 10.—, mazerea 76 până 80 Kilo fl. 8.— până fl. 9.—, lintea 78 până 82 Kilo fl. 10.— până fl. 11.—, fasolea 76 până 80 Kilo fl. 6.— până fl. 6.50, pāsāt de grāu 100 Kilo fl. 18.— până fl. 19.—, fāimā Nr. 3 100 Kilo fl. 15.— Nr. 4 fl. 14.—, Nr. 5 fl. 13.—, slāmina 100 Kilo fl. 64.— până fl. 66.—, unsoarea de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sēu brut fl. 33.— până fl. 36.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, sāpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 Kilo fl. 1.20 până fl. 1.60, cānepa fl. 41.— până fl. 42.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spirul p. 100 L. 9/10 28 până 30 cr., carnea de vită Kilo 46 cr., carnea de vitel 38 până 45 cr., carnea de porc 46 până 50 cr., carnea de berbec 28 până 30 cr., ouē 10 cu 20 până 25 cr.

LOTERIE.

Tragerea din 17 Septembrie st. n.
Sibiu: 44 25 59 90 15.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta
dela 16 Septembrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. —.— până —.—
76—80 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (lungă Tisza) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.75 până 8.20, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.60 până 8.10, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.65 până 8.15, (de Baeska) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. —.— până —.—, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. —.— până —.—, 76—81 Kilo fl. 7.75 până 7.95.

Sēcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.80 până 7.05.
Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.— până 6.35; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.— până 9.60.

Ovės (ungurese) 37—40 Kilo fl. 5.95 până 6.30.
Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.35 până 6.40; de alt soi fl. 6.30 până 6.35.

Rapița fl. 11.— până 12.—; de Banat fl. 10.4/5 până 11.1/5.

Mālaiu (ungurese): fl. 11.20 până —.—.

Timpul de furnizare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.24 până 8.26 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.79 până 8.80.

Sēcara (primăvară) 69 1/10 Kilo fl. 5.78 până 5.80.
Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.56 până 5.58.

Rapița (August—Septembrie) fl. 11.75 până 12.75.
Spirul (brut) 100 L. fl. 27.25 până 27.75

Bursa de Viena

din 16 Septembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ung. 6%	122.80
„ „ „ 4%	92.75
„ „ hārtie „ 5%	88.85
Împrumutul cāilor ferate ung.	142.40
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.90
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	100.80
„ „ cu cl. de sortare	100.25
„ „ bānățene-timșene	100.—
„ „ cu cl. de sortare	100.—
„ „ transilvane	100.75
„ „ croato-slavone	100.—
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	98.70
Împrumut cu premiu ung.	114.25
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.—
Rentă de hārtie austriacă	80.80
„ „ argint austriacă	81.85
„ „ aur austriacă	104.80
Losurile austr. din 1860	134.20
Acțiunile băncei austro-ungare	849.—
„ „ de credit ung.	296.25
„ „ „ austr.	298.83
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.77
Napoleon-d'ori	9.68
Mārci 100 imp. germane	59.70
Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Bursa de Budapesta

din 16 Septembrie st. n. 1884.

Renta de aur ung. 6%	122.50
„ „ „ 4%	92.75
„ „ hārtie „ 5%	88.70
Împrumutul cāilor ferate ung.	142.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	100.50
„ „ cu cl. de sortare	100.—
„ „ bānățene-timșene	100.—
„ „ cu cl. de sortare	100.25
„ „ transilvane	100.50
„ „ croato-slavone	100.—
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Împrumut cu premiu ung.	114.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	115.25
Renta de hārtie austriacă	80.80
„ „ argint austriacă	81.75
„ „ aur austriacă	105.—
Losurile austr. din 1860	134.50
Acțiunile băncei austro-ungare	845.—
„ „ de credit ung.	296.75
„ „ „ austr.	298.83
Argintul	—
Serisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.50
Galbeni împărătesci	5.75
Napoleon-d'ori	9.67
Mārci 100 imp. germane	59.65
Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Septembrie st. n. 1884.

Renta amort. (5%)	Cump.	95.50	vënd.	95.50
— Rur. conv. (6%)	„	96.50	„	97.50
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	361.1/2	„	—
Împr. oraș. București	„	—	„	—
Banca națională a României	„	—	„	—
Credit mob. rom.	„	207 1/2	„	—
Act. de asig. Naționala	„	247 1/2	„	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	„	91.50	„	87.50
Societ. const.	„	278.—	„	—
Schimb 4 luni	„	—	„	—
Aur	„	5.50	„	—

Boale
Secrete

[50] 24

le vindec pe basa celei mai nouă scrutări științifice, chiar și casurile cele mai desparate, fără conturbarea ocupațiunii. Deasemenea urmările rele ale păcatelor secrete de tinerețe (onania), distrucțiunea nervilor și impotența. Cea mai mare discrețiune. Mă rog de raport detaliat despre boală.

Dr. Bella,

membru la societăți științifice ș. a.

6 Place de la Nation, 6. Paris.

G. A. GROSS mai nainte GROSS & ZINTZ

Piața mare Nr. 17 (lângă farmacia lui Teutsch)

recomandă onorabilului public p. t. depositul său de mărfuri de manufactură și de modă ales și din nou asortat personal în Viena pentru sezonul de toamnă și de iarnă, anume: cele mai noue stoffe de haine de flanelă, kasan, cheviot, diagonal, beige etc.; cachemire negre, albe și colorate, catifele (barșoane) de bumbac și de mătăasă, noblesse, faille și mătase, satin-merveilleux, atlasuri negre și colorate, blane ca decorație pentru mantale și vestimente, satin de plapome, stoffe de rețele pentru perdele, perdele-jute și stoffe de mobile, mai departe un asortiment bogat de paletoane de toamnă și de iarnă, mantale de ploaie și jachete, șaluri de cap și de învelit, mufuri, cuverte de masă, covorașe pentru sofe, pentru pat, pentru părete și odaie, materii de în pentru masă și serviete de cafea, saltele, gradl, piquet, barchet, șinorat pentru vestimente și blane, kalmuk, materii Sternberger, stoffe chiffon și oxford pentru cămeși bărbătești, materii de ploaie, ombrele, mănuși glacie și de postav, evantalii, albituri pentru domni și doamne, rochii de pislă, veste împletite, ciorapi, dantele, panglică, rișe și mulți alți articoli aparținători de specialitatea aceasta, neamintiți aici, pe lângă prețuri foarte moderate.

[79] 3—12

Comandă externe se efectuează prompt și conștient pe lînga rambursă postală.

Învitare de abonament la cele mai eftine diare române.

„Amiculu Familiei” diuar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Apare regulat în 1/13-a și 15/27-a di a fie-cărei lune în numeri câte 2—3 coale; — și publică: *novele, poezii, romanuri, aventuri picante, impresiuni de călătorie, studii sociali*, — *articlii științifici* mai ales din sfera economiei și a igienei de casă. — *sciri din lumea mare* cu preferință acelea, cari interesează mai de aproape societatea românească, — *principii de viață și notițe de petrecere*. Fie-care număr este bogat și frumos ilustrat. — Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e numai 4 fl. pre 1/2 an 2 fl. pre 1/4 de an 1 fl. v. a. — pentru România pre anul întreg 10 franci — lei plătibili în bilete de bancă ori în timbre postali.

„Preotulu romanu”. Diuar bisericesc, scolastic și literar. Apare regulat în 1-a și 16-a di (c. n.) a fie-cărei lune, în numeri câte de 1 1/4 — 2 1/2 coale și publică: *articlii din sfera tuturor sciinților teologice* — tractate dogmatice, istorice, juridice, morali, pastorali, dar mai ales rituali, — *predice* pre domineci, serbători și diferite ocațiuni, mai ales pentru ocațiuni funebrale, precum și *schife de predici*, și ori-ce amenunte aplicabili în predici, *catechese* și alte *învățături pentru popor*, *tractate pedagogice, didactice, studii și recensțiuni literare, sciri* — din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pre 1/2 2 fl., pre 1/4 1 fl., — Pentru România pre anul întreg 10 franci — lei, — plătibili în bilete de bancă ori în timbre postali.

„Cartile Sateanului Romanu”. Pentru toate trebuințele poporului român. Apare în fie-care lună câte una carte de 1 — 1 1/3 coală — și publică: *novele populare, istorioare, fabule, poezii, anecdote, proverbi* și alte *amenunte de învățatură și petrecere, cunoscințe de economie, industrie, igienă ș. a.*, — *sciri din lumea mare* mai ales acelea cari mai de aproape ating pre poporul nostru. — Prețul de prenumerațiune pre un an întreg e numai 1 fl. v. a., pentru România 2 franci 50 bani — plătibili în timbre postali.

Toate aceste trei diare deodată abonate costau pre anul întreg 8 fl. v. a., pentru România 20 franci — lei.

== Exemplare complete dela începutul anului mai sînt câteva. ==

☞ Aceia, cari vor abona toate trei diarele noastre, ori barem două din ele, vor primi **îndată gratis** patru portrete foarte frumoase. ☞

☞ **Numeri de probă se trimit gratis ori cui.** ☞

☞ A se adresa la: **Cancelaria „NEGRUTIU”** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai află încă de vânzare următoarele

☞ **opuri de minune eftine:** ☞

Amoru și dincolo de mormēntu. Novelă de Ponson du Terrail, trad. de N. F. Negrutiu. Prețul 30 cr.

Biblioteca Sateanului Romanu. Cartea I., II., III., IV., cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice magiare privitoare la Români, înveredite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Șincal. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei romānesci în vorbire și scriere înveredită și apretiată de Dr. Gregoriu Silasi Broșura I. și II. Prețul fie-căreia e 40 cr. — Ambele împreuna 70 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine cuprinde 103 poesie bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedia în 5 acte, după Euripide tradusă în viersuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

☞ Toate acestea 20 opuri deodată procurate se dau cu prețul bagatel de 3 fl. 60 cr. ☞

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.

[48] 18—25